

Drie sterren voor dierenwelzijn

De Rondeelstal biedt legkippen afwisseling en ruimte om te scharrelen. Wageningen leverde kennis en leidde het ontwerp-proces. Ook consumenten praatten mee over het ontwerp.

TEKST EN FOTOGRAFIE HANS WOLKERS

Pluimveehouder Timon Brandsen uit Barneveld werd in 2010 eigenaar van de eerste Rondeelstal in Nederland. ‘Duurzaamheid door slimme energiebesparing en verantwoord voer gaan samen met dierenwelzijn’, vat Brandsen het Rondeelconcept samen. ‘De dieren zijn binnen, maar we hebben de natuur in de stal gebracht.’ Boomstammen zorgen voor niveauverschillen, verschillende soorten strooisel bieden plekken om te scharrelen, een stof- of zonnebad te nemen of te schuilen. In Nederland leven ruim 3,5 miljoen legkippen die voor ruim 80 procent in de stal kunnen scharrelen. ‘Maar hun welzijn kan veel beter’, stelt Bram Bos, onderzoeker bij Wageningen Livestock Research. ‘De hoge kippendichtheid biedt te weinig ruimte voor natuurlijk gedrag.’ Dat veroorzaakt stress en agressie. Snavelkappen is dan noodzakelijk. Om het kippenwelzijn te verbeteren, gaven Bos en zijn collega’s leiding aan een ontwerpproces met pluimveehouders en consu-

menten. Dat resulteerde in een nieuw stalconcept: de Rondeelstal. Het was een flinke strijd om het idee aan de man te brengen, want het concept is arbeidsintensief, kost meer ruimte en is daardoor duurder.

KUNSTGRAS

Daar staat tegenover dat voor het eerst rekening werd gehouden met de behoeften van boer, kip én consument, vertelt Bos. ‘Achter de ideeën van consumenten hoe je met dieren zou moeten omgaan, zit vaak veel waarheid.’ Zo vinden veel consumenten stro her en der in de stal belangrijk. Maar dat is onhandig voor de boer. Gedragsonderzoekers concludeerden dat kunstgras een goed alternatief was: lekker voor de kip en praktisch voor de boer. Zo verenigt Rondeel kennis van diergedrag, innovatieve techniek, de belangen van de boer en de percepties van de consument. En net als biologische kippenhouderijen scoort Rondeel drie sterren voor dierenwelzijn.

In reguliere scharrelstallen worden honderdduizenden kippen gehouden, maar in Brandsens Rondeelstal scharrelen slechts tien koppels van drieduizend kippen elk. Goed te overzien, maar arbeidsintensief. ‘Tweemaal per dag kijk ik zelf in de stal of de dieren oké zijn’, zegt Brandsen. ‘Het gewicht van kip, gelegde eieren en de voerinname worden automatisch gemeten. Dat geeft een prima beeld van de gezondheid.’ Rondeel-eieren leveren een goede prijs op en kosten bij Albert Heijn zo’n 29 cent per ei, ruim 10 cent meer dan reguliere scharrel-eieren. Zo verdient Brandsen een prima gezinsinkomen. De overkoepelende Rondeel BV neemt alle eieren van de vijf Rondeelstallen in Nederland af tegen een vaste prijs. ‘Dat geeft zekerheid over afzet en inkomen’, zegt Brandsen. ‘Rondeel is het beste voor boer, burger en beestje. Je voelt je weer boer; het is een mooi pakket.’ ■

www.wur.nl/rondeel

‘Goed voor boer, burger en beestje’

